

У К Р А І Н А
ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

сесія VIII скликання

Р І Ш Е Н Н Я № ___ - ___ /24

___ 2024 р.

м. Чернівці

Про звернення депутатів Чернівецької обласної ради VIII скликання до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо підтримки гірських громад

Керуючись частиною 2 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», лист депутата Чернівецької обласної ради VIII скликання Олександра ШКУРІДІНА від 13.08.2024 №4/2024 та враховуючи висновок постійної комісії обласної ради з питань бюджету від ___ №__, обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Підтримати та надіслати звернення депутатів Чернівецької обласної ради VIII скликання до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо підтримки гірських громад.

Текст звернення додається.

2. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника голови обласної ради Михайла ПАВЛЮКА, постійну комісію обласної ради з питань бюджету (Іван ШЕВЧУК).

Голова обласної ради

Олексій БОЙКО

ЗВЕРНЕННЯ
депутатів Чернівецької обласної ради
до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України
щодо підтримки гірських громад

Впровадження бюджетної реформи у сфері децентралізації місцевих бюджетів позитивно вплинуло на підвищення фінансової самостійності місцевих бюджетів, зокрема бюджетів територіальних громад з розвинутою інфраструктурою.

Проте, на даний час, як і у минулих роках, залишається найбільш складною ситуація із забезпеченням фінансовими ресурсами установ бюджетної сфери гірських громад. Враховуючи, в першу чергу, географічні, кліматичні, а також економічні, соціальні та інші особливості цих громад, вони не в змозі, утримувати всі об'єкти соціальної інфраструктури, які функціонують на їх території та потрібні для забезпечення отримання якісних соціальних та культурно-освітніх послуг гірським населенням як і в інших регіонах країни. Тому, оптимізувати і скоротити витрати на утримання закладів соціально-культурної сфери гірської місцевості, з об'єктивних причин, неможливо. При цьому якісні та кількісні показники функціонування цих закладів по факту найнижчі (наповнюваність дошкільних груп, класів, надання соціальних послуг на 1 гірського мешканця), а фінансові затрати, відповідно, найвищі. Наприклад, поточні та капітальні ремонти об'єктів соціальної інфраструктури в жорстких кліматичних та важко доступних географічних умовах, з транспортною віддаленістю від суб'єктів господарювання також збільшує собівартість надання таких послуг або періодичність їх проведення. Гірські села мають невелике населення, але по площі значно більші ніж такі ж села на рівнинній частині області. Ще й віддаленість цих сіл від центрів громад досить значна (до прикладу, в Селятинській ТГ, від села Сарата до села Селятин відстань складає 45 км складною ґрунтовою дорогою через перевал найвищої – 5 категорії складності). Тому, задля наближення та доступності освітніх, культурних й медичних послуг, в гірських громадах функціонують більше таких закладів, які безумовно, потребують додаткового фінансового ресурсу через природно-кліматичні та географічні умови при обмеженій податковій базі у бюджетах даних громад.

Також, однією з причин важкого стану цих громад є низька ставка земельного податку на лісові землі (0,1 відсотка від грошової оцінки).

По даних територіальних громадах від 68% до 79% всієї площі займають лісові землі, які перебувають у користуванні лісогосподарських підприємств, зокрема ДП «Ліси України».

Законом України від 23 листопада 2018 року №2628-VIII внесено зміни до Податкового кодексу України, відповідно до яких, ставка податку для лісових земель встановлюється у розмірі не більше 0,1% від нормативної грошової оцінки площі ріллі по області, що обмежує громади у рішеннях щодо встановлення ставок податку за лісові землі і відповідно фінансові можливості наповнення бюджетів гірських громад.

Станом на 01 січня 2023 року вартість 1 га ріллі в Чернівецькій області становила 33264,00 грн, відповідно земельний податок з 1 гектара лісових земель становить лише 33,26 грн., при середній величині на рівнинних територіях від 100 грн до 998 грн. Таким чином, володіючи багатством лісових земель, громада отримує мізерні доходи від них. Законодавство обмежило громади в розширенні податкової бази без компенсацій з державного бюджету або іншого джерела поповнення дохідної частини бюджетів гірських територій та ставить у нерівні умови платників земельного податку.

До прикладу, гірські громади Чернівецької області колишнього Путильського району загальною площею 888,5 кв.км за минулий рік, отримали лише 5,1 млн грн земельного податку, при тому, що таку ж суму податку отримала Магальська територіальна громада площею 83 кв.км. За інформацією генерального директора ДП «Ліси України» Юрія Болоховця, у першому кварталі цього року прибуток ДП «Ліси України» зріс майже до 1 млрд грн, що значно вище фактичного показника 2023 року (за результатами минулого року прибуток компанії склав понад 3 млрд грн, збільшившись у два рази порівняно з економічними показниками державних лісогосподарських підприємств у 2022 році).

Через вищевказане та відсутність розвинутої інфраструктури, яка б сприяла розвитку підприємництва, бюджети територіальних громад гірських територій Чернівецької області у 2024 році змогли забезпечити доходами лише 55-80 відсотків своїх видатків.

Причинами, що впливають на таке становище є недостатня база оподаткування та розщеплення окремих податків між державним бюджетом та бюджетами територіальних громад, зокрема:

1) низька ставка податку для лісових земель (не більше 0,1%), яка встановлювалась ще у 2018 році, коли лісове господарство не було прибутковим;

2) низький відсоток зарахування рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування до місцевих бюджетів (лише 37%).

Зважаючи на зазначене та з метою покращення самодостатності гірських громад, пропонуємо ініціювати зміни до:

1) пункту 2 частини першої статті 64 Бюджетного кодексу України щодо зарахування 100 % рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування, до місцевих бюджетів територіальних громад гірських територій;

2) статті 274 Податкового кодексу України щодо встановлення ставки податку для лісових земель від 0,3 до 0,5% від їх нормативної грошової оцінки.

3) надання гірським територіальним громадам окремого міжбюджетного трансферту з державного бюджету України, у вигляді субвенції на утримання закладів соціальної інфраструктури гірської місцевості, на вирівнювання вищезазначених диспропорцій.

Прийнято на ____ сесії
обласної ради VIII скликання
№ _____